

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

06 august 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Timofti Vladimir,

judecători - Cobzac Elena, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Boico Victor,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de inculpatul Morari Ștefan, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2019, în cauza penală privindu-l pe

Morari Ștefan Xxxxx, născut la Xxxxx,
originar din Xxxx, domiciliat în Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 01.08.2018 – 20.11.2018;
2. Instanța de apel : 09.01.2019 – 04.03.2019;
3. Instanța de recurs ordinar : 17.05.2019 – 06.08.2019.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 20 noiembrie 2018, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Morari Ștefan a fost recunoscut vinovat în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.art.42, 186 alin.(4) Cod penal, și a fost condamnat la 4 (patru) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 84 alin.(4) Cod penal, s-a stabilit lui Morari Ștefan, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepsei aplicate prin sentința Judecătoriei Orhei (sediul Central) nr.1-380/17 din 18 ianuarie 2018, pedeapsa definitivă - 6 (șase) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art.90¹ alin.(1) și alin.(3) Cod penal, prima parte a pedepsei de 3 (trei) ani închisoare, a fost dispusă să fie executată de către Morari Ștefan, în penitenciar de tip semiînchis; restul pedepsei de 3 (trei) ani închisoare, aplicate lui Morari Ștefan, a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 1 (unu) ani.

În baza art.90¹ alin.(5) Cod penal, inculpatul Morari Ștefan, în perioada de probațiune a fost obligat să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțămîntul organului competent, să participe la programe probaționale, să presteze 30 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

Acțiunea civilă înaintată de avocatul Ion Lunca, în interesele părții vătămate Sainsus Iurie împotriva lui Morari Ștefan, a fost admisă în parte, și s-a încasat de la Morari Ștefan în beneficiul lui Sainsus Iurie cu titlu de prejudiciu moral suma de 15000 (cincisprezece mii) lei.

Pretenția privind încasarea prejudiciului material a fost admisă, în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, Morari Ștefan, în perioada de timp 09 iunie 2017 ora 17:00 pînă la 10 iunie 2017 ora 04:00, avînd scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane prin participație, înțelegîndu-se în prealabil și de comun acord cu Rudi Ion, Vlad Serafim și Frimu Dorin, acționînd după un plan dinainte determinat, împărțind rolurile între ei, dispunînd de informație, precum că în domiciliul cet. Sainsus Iurie situat în s. Răzeni, raionul Ialoveni se află o sumă impunătoare de bani, Morari Ștefan împreună cu Rudi Ion, Vlad Serafim și Frimu Dorin s-au deplasat din mun. Chișinău la domiciliul cet. Sainsus Iurie. Ajungînd la domiciliul acestuia cu automobilul condus de Frimu Dorin, conform planului, Morari Ștefan împreună cu Rudi Ion și Vlad Serafim acționînd ca autori, avînd mănuși pe mîni și mascați cu cagule pe cap, au sărit gardul gospodăriei, iar Frimu Dorin cu automobilul său a mers în marginea satului unde-i aștepta. Ulterior, Morari Ștefan, Rudi Ion și Vlad Serafim s-au apropiat de un geam al casei pe care l-a deschis Rudi Ion cu un cuțit pe care îl avea asupra sa, după care au pătruns în interiorul casei, în urma verificării încăperilor, dintr-o odaie au deschis un pat în care au depistat bani în valoare de 170000 lei MD pe care i-au sustras, cauzîndu-i astfel părții vătămate un prejudiciu material în proporții mari, cu care s-au ascuns, ulterior banii fiind repartizați între ei și folosiți după propria dorință.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri :

3.1. - procurorul în Procuratura raionului Ialoveni, Vasile Danu, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Morari Ștefan să fie recunoscut culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42, 186 alin.(4) Cod penal și în baza acestei Legi a-i stabili pedeapsă cu închisoare pe un termen de 6 ani. Conform prevederilor art.84 alin.(4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepsei aplicate lui Morari Ștefan prin sentința Judecătoriei Orhei din 18 ianuarie 2018, a-i stabili ultimului pedeapsa definitivă de 7 ani închisoare cu executare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, în rest sentința rămîne aceeași.

Apelantul în cererea de apel a invocat următoarele: instanța de judecată a dat o apreciere obiectivă circumstanțelor cazului dat și a încadrat corect acțiunile inculpatului Morari Ștefan în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.42, 186 alin.(4) Cod penal, iar pedeapsa aplicată inculpatului Morari Ștefan nu poate fi considerată legală din motivul, că aceasta nu va aduce la corectarea inculpatului, cu atît mai mult că acesta a comis infracțiune analogică în termen de probă, iar în astfel de condiții nu restabilește echitatea socială, iar scopul pedepsei penale este restabilirea echității

sociale, corectarea condamnațiilor și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lor, cât și a altor persoane, poate să fie atins în circumstanțele stabilite, doar prin aplicarea față de condamnat a unei pedepse mai aspre, cu închisoare. Mai mult ca atât, instanța de judecată nu a ținut cont la stabilirea pedepsei inculpatului Morari Ștefan de circumstanțele cazului și de persoana celui vinovat acuzat de comiterea furtului în proporții mari în mod repetat, prejudiciu nefiind restituit, complicii acestuia se eschivează de urmărire penală fiind anunțați în căutare, în așa mod instanța de judecată a pronunțat o sentință, care este vădit prea blîndă în privința inculpatului Morari Ștefan, de aceea aceasta urmează a fi casată de către instanța ierarhic superioară;

3.2. - avocatul Ion Lunca în numele părții vătămate Sainsus Iurie, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 20 noiembrie 2018 și încasarea din contul părții civilmente responsabilă Morari Ștefan în beneficiul lui Sainsus Iurie a prejudiciului material efectiv în sumă de 170000 (o sută șaptezeci mii) lei, a dobînzii de întîrziere în sumă de 34714,93 (treizeci și patru mii șapte sute paisprezece), 93 lei, a sumei de 100000 (una sută mii) lei, cu titlu de compensare a prejudiciului moral cauzat, 4000 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor pentru asistență juridică achitate avocatului Ion Lunca, iar în total suma de 308714,93 (trei sute opt mii șapte sute paisprezece), 93 lei.

În cererea de apel, apelantul a invocat următoarele: că instanța de fond i-a stabilit o pedeapsă prea blîndă inculpatului Morari Ștefan. De fapt, problema de drept pe care o pune în discuție apelantul în prezenta speță o constituie proporționalitatea și echitatea pedepsei penale stabilită față de inculpatul Morari Ștefan în raport cu fapta prejudiciabilă ținînd cont de criteriile de individualizare a pedepsei și acțiunea civilă în cadrul procesului penal. Instanța de fond nu a luat în considerare că pînă în prezent inculpatul nu a restituit nici un leu părții vătămate din cei 170000 pe care a recunoscut că i-a furat de la Sainus Iurie. Aici mai este necesar de luat în considerare că inculpatul se caracterizează negativ, iar anterior fiind condamnat pentru infracțiuni similare. Sainsus Iurie a considerat că instanța de fond în mod neîntemeiat nu a soluționat acțiunea civilă în partea prejudiciului material cauzat. Or, este de neexplicat poziția instanței de fond invocată în sentința adoptată că inculpatul Morari Ștefan împreună cu alte persoane a sustras de la Sainsus Iurie suma de 170000 lei și-l condamnă pentru acțiunile date, iar cu privire la cerința părții vătămate de recuperarea a prejudiciului material cauzat instanța de judecată în mod neîntemeiat l-a lăsat fără examinare, iar în asemenea mod favorizează într-un mod nejustificat inculpatul.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2019, a fost admis apelul procurorului în Procuratura r-lui Ialoveni, Danu Vasile, și apelul avocatului Lunca Ion, în numele părții vătămate Sainsus Ion, casată integral sentința, inclusiv din oficiu, și pronunțată o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Morari Ștefan a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(4) Cod penal și i s-a stabilit o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu art.84 alin.(4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Morari Ștefan i s-a stabilit pedeapsa definitivă - 7 (șapte) ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu art.90¹ alin. (1), (3) Cod penal, prima parte a pedepsei de 3 (trei) ani 6 (șase) luni s-a decis ca să fie executată de către Morari Ștefan în penitenciar de tip semiînchis.

Executarea părții a doua a pedepsei de 3 (trei) ani 6 (șase) luni închisoare s-a suspendat condiționat pe un termen de probațiune de 3 (trei) ani.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial.

S-a încasat de la Morari Ștefan în beneficiul părții vătămate Sainsus Iurie suma de 170000 (o sută șaptezeci mii) lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 34714 (treizeci și patru mii șapte sute paisprezece),93 lei cu titlu de dobândă de întârziere, suma de 15000 (cincisprezece mii) lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 4000 (patru mii) lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

În rest, acțiunea civilă a fost respinsă.

4.1. În motivarea soluției date instanța de apel a reținut că, prin încheierea Judecătorei Hîncești (sediul Ialoveni) nr.1-257/2018 din 24 octombrie 2018, a fost dispusă disjungerea cauzei penale privind învinuirea lui Morari Ștefan și Rudi Ion în comiterea infracțiunii prevăzute de art.42, 186 alin.(4) Cod penal în 2 cauze penale separate și anume: cauza penală privind învinuirea lui Rudi Ion în comiterea infracțiunii prevăzute de art.42, 186 alin.(4) Cod penal și cauza penală privind învinuirea lui Morari Ștefan în comiterea infracțiunii prevăzute de art.42, 186 alin. (4) Cod penal. Prima instanță a examinat, în continuare, cauza penală privind învinuirea lui Morari Ștefan în comiterea infracțiunii prevăzute de art.42, 186 alin.(4) Cod penal.

La caz, Colegiul penal a reținut că prezumția nevinovăției, prevăzută de art.21 Constituția Republicii Moldova, art.8 Codul de procedură penală, art.6 § 2 din Convenția Europeană, reprezintă unul dintre aspectele procesului echitabil într-un caz penal. De aceea, în hotărârile instanțelor de judecată nu ar trebui să fie utilizate formulări din conținutul cărora ar rezulta că o persoană a săvârșit o infracțiune în timp ce în privința acelei persoane lipsește o hotărîre de condamnare care a intrat în vigoare. Dacă cauza în privința mai multor învinuiți este disjunctă într-o procedură separată, în sentință se indică despre săvârșirea infracțiunii de către inculpat împreună cu alte persoane, fără precizarea numelui și prenumelui lor. Or, aceste recomandări ale instanței supreme sînt menite de a exclude violarea prezumției nevinovăției și a altor drepturi fundamentale ale persoanei.

Reieșind din materialele dosarului, Colegiul penal a constatat că, prima instanță a comis erori de drept care pot fi remediate doar prin casarea sentinței emise și rejudecarea cauzei, or prima instanță a constatat comiterea faptei infracționale săvârșite

de către Morari Ștefan și Rudi Ion, deși în privința ultimului cauza penală a fost disjunctă, neparticipând la examinarea cauzei penale nr.1-257/2018. În acest sens, Colegiul penal a reținut că, în afară de fapta inculpatului Morari Ștefan, prima instanță a constatat și fapta comisă de către Rudi Ion, Vlad Serafim și Frimu Dorin indicând în acest sens că, inculpații Morari Ștefan, Rudi Ion, Vlad Serafim și Frimu Dorin au comis infracțiunea împreună și prin înțelegere prealabilă cu o altă persoană, deși instanța respectivă, după dispunerea disjungerii, nu mai era competentă să se expună referitor la acțiunile lui Rudi Ion, Vlad Serafim și Frimu Dorin. Astfel, au fost încălcate prevederile art.385 alin.(I) Cod de procedură penală, prin indicarea unei fapte ca fiind comise de persoane în privința cărora nu examina cauza penală.

Colegiul penal, analizând și apreciind probele, în strictă conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, conform cărora, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinenței, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, a constatat următoarele circumstanțe de fapt: Morari Ștefan, în perioada de timp de la 09.06.2017, ora 17:00, pînă la 10.06.2017, ora 04:00, avînd scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane prin participație, înțelegîndu-se în prealabil și de comun acord cu o alte persoane (în privința cărora cauza penală a fost disjunctă), acționînd după un plan dinainte determinat, împărțind rolurile între ei, dispunînd de informație, precum că în domiciliul cet. Sainsus Iurie situat în s. Răzeni, raionul Ialoveni se află o sumă impunătoare de bani. Morari Ștefan împreună cu alte persoane s-au deplasat din mun. Chișinău la domiciliul cet. Sainsus Iurie. Ajungînd la domiciliul acestuia cu automobilul condus de o persoană, conform planului, Morari Ștefan împreună cu alte două persoane acționînd ca autori, avînd mănuși pe mîni și mascați cu gagule pe cap, au sărit gardul gospodăriei, iar șoferul cu automobilul său a mers în marginea satului unde-i aștepta. Ulterior, Morari Ștefan cu cei 2 autori, s-au apropiat de un geam al casei pe care l-a deschis o persoană, în privința căreia cauza a fost disjunctă, cu un cuțit pe care îl avea asupra sa, după care au pătruns în interiorul casei. În urma verificării încăperilor, dintr-o odaie au deschis un pat în care au depistat bani în valoare de 170000 lei pe care i-au sustras, cauzîndu-i astfel părții vătămate un prejudiciu material în proporții mari cu care s-au ascuns, ulterior banii fiind repartizați între ei și folosiți după propria dorință.

Colegiul penal a constatat cu certitudine că Morari Ștefan a comis infracțiunea prevăzută de art.186 alin.(4) Cod penal - după semnele calificative: furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, comisă de mai multe persoane, prin pătrundere în locuință, cu cauzarea de daune în proporții mari.

La caz, Colegiul penal a reținut că în învinuirea adusă prin rechizitoriu este specificat doar art.42 Codul penal, fără a indica rolul juridic (fără a indica aliniatul concret) și la descrierea elementelor componente de infracțiune este indicat rolul juridic de autor.

În acord cu principiul integralității calificării infracțiunilor, în cazul faptelor prejudiciabile săvârșite în participație la calificare trebuie reținută, pe lângă norma de incriminare din Partea Specială, și norma din Partea Generală a Codului penal care stabilește și definește participantul la infracțiune. Calificarea infracțiunilor săvârșite în participație doar potrivit normei din Partea Specială fără trimitere la norma din Partea Generală a Codului penal este una parțială. Necesitatea unei asemenea alegații către norma generală este dictată de faptul că normele din Partea Specială a Codului penal incriminează, de fapt, comportamentul autorului infracțiunii.

Respectiv, comportamentul autorului trebuie calificat doar potrivit normei concrete ce sancționează fapta prejudiciabilă comisă, fără a fi necesară trimiterea către norma de la alin.(2) art.42 Codul penal. Invocarea suplimentară a normei de la alin.(2) art.42 Codul penal nu ar face mai completă calificarea, ci, din contra, mai anevoioasă; or, este clar de la sine că, la adoptarea normei din Partea Specială a Codului penal, legiuitorul descrie comportamentul autorului. Acțiunile autorului trebuie încadrate numai în baza normei de incriminare, fără trimitere la norma de extindere a incriminării, deoarece acesta realizează activitatea tipică descrisă în dispoziția articolului din Partea Specială a Codului penal.

Instanța de apel a menționat că vinovăția inculpatului Morari Ștefan în comiterea infracțiunii imputate este dovedită pe deplin. Probele administrate la faza de urmărire penală sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, fiind probele stipulate în rechizitoriu. Inculpatul a recunoscut integral vinovăția atât în cadrul ședinței primei instanțe, cât și în cadrul ședinței instanței de apel. În prima instanță, la solicitarea inculpatului, cauza a fost examinată în procedura simplificată - judecata pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Astfel, la individualizarea și stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului Morari Ștefan, Colegiul penal a ținut cont de prevederile art.art.7, 61, 75 Cod penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului.

Colegiul penal a menționat că, pedeapsa penală este echitabilă atunci când este capabilă de a contribui la realizarea scopurilor pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane or, practica judiciară demonstrează că, o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit. Legalitatea pedepsei impune instanței obligația de a stabili pedeapsa în limitele fixate în Partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a Codului penal. Individualizarea pedepsei constă în obligația instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului, necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale. Astfel, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie capabilă să

restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Instanța de apel a constatat că inculpatul Morari Ștefan a recunoscut vina în cele comise, menționând că nu o consideră ca circumstanță atenuantă, deoarece circumstanței respective i s-ar acorda o dublă valență juridică. Recunoașterea vinovăției a fost ca condiție la aplicarea prevederilor art.364¹ Cod penal, respectiv fiindu-i redusă 1/3 din pedeapsa cu închisoare aplicată inculpatului. Cu referire la art.77 Cod penal, careva circumstanțe agravante nu au fost constatate.

Conform art.90¹ alin. (1) Cod penal, în cazul în care instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de personalitatea vinovatului, a concluzionat că nu este rațional ca acesta să execute întreaga pedeapsă cu închisoare în penitenciar, aceasta poate dispune suspendarea parțială a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând în hotărîre perioada de executare a pedepsei în închisoare și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă, precum și motivele condamnării cu suspendarea parțială a executării pedepsei. Prima parte a pedepsei se execută în penitenciar, iar restul pedepsei se suspendă.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, Colegiul penal a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață a familiei acestuia. Inculpatul Morari Ștefan vina o recunoaște integral, se căiește de cele comise, are la întreținere doi copii minori. La caz, urmează a fi reținut circumstanța că inculpatul a comis o infracțiune non-violentă împotriva proprietății și, în asemenea cazuri, regimul sancționator ar trebuie orientat mai mult spre recuperarea prejudiciului decît spre pedeapsa orientată exclusiv asupra inculpatului.

Avînd în vedere cele menționate și ținînd cont de prevederile art.364¹ Cod de procedură penală, Colegiul penal a considerat necesar a aplica o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu aplicarea prevederilor art.90¹ alin.(1), (3) Cod penal, condamnarea cu suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoare, adică; suspendarea executării pedepsei privative de libertate pe un termen de probă de 3 ani, 6 (șase) luni, instanța apreciind o astfel de pedeapsă ca una echitabilă pentru fapta comisă, iar stabilirea termenului de probă în mărimea indicată va asigura, un comportament adecvat al inculpatului și va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat. Reieșind din circumstanțele cauzei și prevederile legii penale, avînd în vedere lipsa circumstanțelor agravante în vinovăția inculpatului și prezența celor atenuante instanța de apel a concluzionat că corijarea și reeducarea inculpatului este posibilă prin aplicarea pedepsei stabilite mai sus.

În conformitate cu materialele cauzei, Colegiul penal a reținut că, partea vătămată a adresat cerere de recunoaștere în calitate de parte civilă, depunînd acțiune civilă și invocînd că are pretenții morale și materiale și în calitate de parte civilă a fost

recunoscut. În cadrul ședinței de judecată partea vătămată, a declarat că are pretenții: astfel prejudiciul material efectiv în sumă de 170000 (o sută șaptezeci mii) lei, dobândă de întârziere în sumă de 34714,93 (treizeci și patru mii șapte sute paisprezece), 93 lei, prejudiciul moral cauzat în sumă de 100000 (una sută mii) lei și cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 4000 (patru mii) lei, iar în total în mărime de 308714,93 (trei sute opt mii șapte sute paisprezece), 93 lei.

Alte pretenții de ordin material sau moral nu are. Axându-se pe circumstanțele elucidate în proces, Colegiul penal a ajuns la concluzia că în baza faptei comise de inculpat din data de 09 iunie 2017, a survenit nu numai răspunderea penală, ci și răspunderea civilă delictuală a inculpatului. Astfel, prejudiciul cauzat de infracțiunea comisă are consecințe cert stabilite în cadrul examinării judecătorești, consecințe cu caracter patrimonial și corespunzător suma respectivă a fost încasată.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar inculpatul Morari Ștefan, la data de 03 mai 2019, prin care fără a indica vreun temei prevăzut de art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei atacate, cu aplicarea unei pedepse mai blânde.

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat că și-a recunoscut vina pe deplin, a colaborat cu ancheta de la început și pînă la urmă și se căiește foarte mult de cele comise. La fel, inculpatul menționează că nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece pe cauza dată sunt mai mulți complici, dar prejudiciul material și moral, dobînda de întârziere și toate cheltuielile de judecată i-au fost aplicate doar lui. La fel, inculpatul indică că este dintr-o familie vulnerabilă, are 2 copii minori la întreținere, soția este șomeră și nu are posibilitatea să restituie părții vătămate suma extraordinar de mare. Procurorul incorect a indicat că această infracțiune a săvîrșit-o în perioada de probă, însă perioada de probă s-a început de pe data de 18.01.2018, dar această infracțiune a fost săvîrșită pe data de 09.06.2017, cînd și s-a deschis dosarul pe această infracțiune.

6. Pe marginea recursului declarat procurorul a depus referință prin care a solicitat inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, menționînd că instanța de apel casînd sentința instanței de fond în privința inculpatului Morari Ștefan, în partea stabilirii pedepsei în baza art.42,186 alin.(4) Cod penal, și-a argumentat suficient soluția în sensul pedepsei penale stabilite, a ținut cont în deplină măsură de principiile generale de aplicare a pedepsei, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuiază ori agravează răspunderea, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, iar în final stabilindu-i lui Ștefan Morari, o pedeapsă echitabilă.

7. Judecînd recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis cu casarea parțială a deciziei în latura civilă și anume în partea încasării dobînzii de întârziere și a prejudiciului moral, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

7.1. Referitor la argumentele recursului declarat de către inculpatul Morari Ștefan în partea pedepsei aplicate.

Colegiul penal lărgit constată că inculpatul Morari Ștefan critică pedeapsa aplicată acestuia, solicitând una mai blândă, temei pentru recurs prevăzut la pct.10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală care prevede că „*hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul în care s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*”.

Opozant celor invocate de recurent, instanța de recurs remarcă, în cazul săvârșirii unei infracțiuni, că instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis infracțiunea, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art.61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

În același rând, instanța de recurs menționează că, conform art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului Cod. Așadar, persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată, iar după caz, instanța este în drept să aplice și prevederile Părții generale a Codului penal, în special a dispozițiilor art.90 Cod penal.

Reieșind din prevederile art.61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, având drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și din partea altor persoane. Totodată, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Instanța de judecată trebuie să aleagă și să aplice acel tip și acea mărime a pedepsei care vor fi cele mai eficiente pentru atingerea scopului legii. Pedeapsa mai aspră, în limitele prevederilor articolului, poate fi stabilită numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului scontat.

Colegiul penal lărgit atestă că, inculpatul a fost condamnat prin decizia instanței de apel în baza art.186 alin.(4) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în

penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe un termen de 1 an, cu aplicarea prevederilor art.84 alin.(4), art.90¹ alin.(1), (3) Cod penal și prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală. Astfel, în conformitate cu art.90¹ alin.(1), (3) Cod penal, s-a decis ca prima parte a pedepsei de 3 (trei) ani 6 (șase) luni ca să fie executată de către Morari Ștefan în penitenciar de tip semiînchis.

Executarea părții a doua a pedepsei de 3 (trei) ani 6 (șase) luni închisoare s-a suspendat condiționat pe un termen de probațiune de 3 (trei) ani.

Respectiv, după ce a stabilit pedeapsa potrivit tuturor criteriilor generale de individualizare a pedepsei, continuând operațiunea de individualizare cu privire la săvârșirea infracțiunii, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de judecată poate dispune neexecutarea pedepsei aplicate vinovatului.

La circumstanțele cauzei, instanța de apel a stabilit că inculpatul se căiește de cele comise, are la întreținere doi copii minori, lipsa circumstanțelor agravante și prezența celor atenuante, și-a recunoscut vina integral și a depus cerere privind judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Ținând cont de toate împrejurările cauzei, având în vedere atât principiul umanismului, prevăzut de art.4 Cod penal, cât și prevederile art.61 alin.(2) Cod penal, Colegiul penal lărgit consideră că instanța de apel corect a aplicat o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu aplicarea prevederilor art.90¹ alin.(1), (3) Cod penal, condamnarea cu suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoare, adică; suspendarea executării pedepsei privative de libertate pe un termen de probă de 3 ani, 6 (șase) luni, instanța apreciind o astfel de pedeapsă ca una echitabilă pentru fapta comisă, iar stabilirea termenului de probă în mărimea indicată va asigura, un comportament adecvat al inculpatului și va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Referitor la argumentul invocat de recurent precum ca să fie dispusă stabilirea unei pedepse mai blânde, Colegiul îl consideră neîntemeiat și menționează că instanța de fond a respectat cerințele dispozițiilor art.364¹ alin.(1) și (4) Cod de procedură penală, precum și alin.(8) al normei date, conform căreia, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă. Pedeapsa stabilită este una echitabilă în raport cu cele comise, cu consecințele infracțiunii, cu personalitatea inculpatului, ținându-se cont de faptul că are 2 copii minori la întreținere, s-a căit sincer, a recunoscut vinovăția, cauza fiind examinată în procedură simplificată prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală.

7.2. Referitor la soluția privind acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Sainsus Iurie împotriva inculpatului Morari Ștefan de încasare a sumei de 34714,93 lei cu titlu de dobândă de întârziere și a sumei de 15000 lei cu titlu de prejudiciu moral, Colegiul penal lărgit reține următoarele.

În conformitate cu art.422 Cod de procedură penală, recursul împotriva deciziei pronunțate de instanța de apel se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs ordinar în termen.

Conform prevederilor art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul, să caseze parțial hotărârea, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărâre dacă nu se agravează situația condamnatului.

Potrivit prevederilor art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art.427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate. Or, art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În sensul prevederilor din art.414 alin.(1), 417 alin.(1) pct.8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel în ce privește latura civilă, în partea încasării dobânzii de întârziere și prejudiciului moral.

Se reține faptul că, prima instanță judecând prezenta cauză penală, prin sentință a admis parțial acțiunea civilă, încasându-se de la Morari Ștefan, în beneficiul părții vătămate Sainsus Iurie a prejudiciului moral în sumă de 15000 lei, lăsând în ordinea acțiunii civile acțiunea civilă privind încasarea prejudiciului material efectiv în sumă de 170000 (o sută șaptezeci mii) lei și a dobânzii de întârziere.

Procurorul și avocatul părții vătămate Sainsus Iurie, nefiind de acord cu soluția primei instanțe au contestat-o cu apel, inclusiv și în partea civilă, procurorul solicitând casarea sentinței primei instanțe în partea pedepsei, iar avocatul părții vătămate în latura acțiunii civile, cu pronunțarea unei noi hotărâri în baza căreia să fie majorat cuantumul acțiunii civile încasate în beneficiul părții vătămate Sainsus Iurie a prejudiciului material efectiv în sumă de 170000 (o sută șaptezeci mii) lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 34714,93 (treizeci și patru mii șapte sute paisprezece), 93 lei, a sumei de 100000 (una sută mii) lei, cu titlu de compensare a prejudiciului moral cauzat, 4000 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor pentru asistență juridică achitate avocatului Ion Lunca, iar în total suma de 308714,93 (trei sute opt mii șapte sute paisprezece), 93 lei.

Analizând textul deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel, a casat integral sentința, inclusiv din oficiu, și a pronunțat o nouă

hotărîrie, inclusiv în latura civilă, a admis parțial acțiunea civilă și a încasat de la Morari Ștefan în beneficiul părții vătămate Sainsus Iurie suma de 170000 (o sută șaptezeci mii) lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 34714 (treizeci și patru mii șapte sute paisprezece),93 lei cu titlu de dobîndă de întîrziere, suma de 15000 (cincisprezece mii) lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 4000 (patru mii) lei cu titlu de cheltuieli de judecată. În rest, acțiunea civilă a fost respinsă, considerînd că în baza faptei comise de inculpat din data de 09 iunie 2017, a survenit nu numai răspunderea penală, ci și răspunderea civilă delictuală a inculpatului, prejudiciul cauzat de infracțiunea comisă are consecințe cert stabilite în cadrul examinării judecătorești.

Colegiul penal lărgit consideră neîntemeiate concluziile instanței de apel în partea soluționării acțiunii civile privind încasarea dobînzii de întîrziere și prejudiciului moral, or, acestea contravin lucrărilor dosarului și prevederilor legale, astfel soluția instanței de apel în această parte urmează a fi casată, rejudecînd cauza, se concluzionează respingerea acțiunii civile în această parte ca fiind neîntemeiată.

Se constată, că instanța de apel, judecînd acțiunea civilă înaintată de partea vătămată în partea încasării dobînzii de întîrziere, a hotărît admiterea acțiunii civile și încasarea sumei de 34714,93 lei cu titlu de dobîndă de întîrziere, motivîndu-și soluția în baza art.874 și 942 Cod civil în vigoare din 01.03.2019, norme legale care nu sunt aplicabile speței date.

Or, art.874 Cod civil prevede că (1) În cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobîndă, se plătește o dobîndă egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei aplicabilă conform alin.(2) dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.

Totodată, art. 942 Cod civil, la care face referire instanța de apel în decizia sa pct.31, prevede că (1) În cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la dobîndă de întîrziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenței plății pînă la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin.(2) ori la o altă rată prevăzută de dispozițiile legale speciale.

(2) Rata dobînzii de întîrziere este egală cu rata prevăzută la art.874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadență obligația pecuniară era purtătoare de dobîndă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobînzii de întîrziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art.874 Cod civil cu rata dobînzii prevăzute de contract.

Totodată, Colegiul penal lărgit menționează că la caz nu sunt aplicabile nici normele codului civil în redacția de pînă la modificările din 01.03.2019 (art.513,514,572,602,610), după cum se indică în acțiunea indicată de reprezentantul părții vătămate (f.d.90, vol.III).

Astfel, luînd în considerație circumstanțele cauzei, în raport cu normele legale enunțate, se constată, că solicitările părții vătămate Sainsus Iurie de încasare a sumei de 34714,93 lei cu titlu de dobîndă de întîrziere sunt neîntemeiate, motiv pentru care

instanța de recurs ordinar va dispune respingerea ca neîntemeiată a acțiunii civile în această parte.

7.3. *Referitor la acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Sainsus Iurie împotriva inculpatului Morari Ștefan de încasare a sumei de 100.000 lei cu titlu de prejudiciu moral, se reține următoarele.*

Potrivit art.219 Cod de procedură penală, (1) Acțiunea civilă în procesul penal se intentează prin depunerea unei cereri, adresate procurorului sau instanței de judecată, de către persoanele fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia.

(2) Persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot intenta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin:....pct.4) repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale.

(4) La evaluarea quantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

Colegiul penal lărgit evidențiază, că în această speță instanța de apel, nu și-a argumentat soluția de admitere a acțiunii civile în partea încasării prejudiciului moral, nefiind indicate motivele admiterii. Totodată, partea vătămată Sainsus Iurie nu a invocat careva temeiuri legale pentru a fi admis prejudiciul moral, or, acțiunea civilă trebuie să fie motivată.

Totodată, Colegiul penal lărgit menționează că art.1998 Cod civil în redacția legii din 01.03.2019 prevede, că cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Colegiul respinge argumentele părții vătămate privind încasarea prejudiciului moral precum că i s-a agravat starea sănătății în rezultatul infracțiunii, or, înscrisurile anexate la acțiunea civilă nu confirmă că problemele de sănătate invocate de partea vătămată au survenit în rezultatul infracțiunii comise de inculpat. Astfel, se constată, că infracțiunea de sustragere a fost comisă în perioada de timp 09 iunie 2017 ora 17:00 pînă la 10.06.2017 ora 04:00, iar din înscrisurile prezentate rezultă că Sainsus Iurie a fost internat în IMSP Spitalul Clinic Republican la 14.08.2018 cu diagnoza „*apendicită acută*”, (f.d.98-100, vol. III), la fel ca și concluzia examinării medicale datată cu data de 27.07.2017 de la f.d.96, vol. III, din care nu se constată careva diagnoză legată cu infracțiunea comisă, iar cea de la f.d.97, vol. III, este datată cu data de 07.06.2017, adresarea la medic fiind pînă la data comiterii infracțiunii.

Instanța de recurs conchide că la caz, condamnarea inculpatului Morari Ștefan constituie prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral care va și produce

mulțumire justă deplină, bazată pe echitate și va avea valoarea unei satisfacții echitabile proporțională circumstanțelor cauzei penale. Nu în ultimul rând, conform practicii CEDO, însuși sancționarea făptuitorului - constituie în sine o satisfacție echitabilă pentru recuperarea prejudiciului moral cauzat victimei, or la caz partea vătămată nu și-a argumentat cerințele privind încasarea prejudiciului moral, nefiind stabilite circumstanțe și temei legal pentru încasarea acestuia.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit consideră necesar de a corecta eroarea comisă de instanța de apel, fără a agrava situația condamnatului, rejudecând cauza în latura civilă în partea încasării dobânzii de întârziere și a prejudiciului moral, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte respingând cerințele acțiunii civile în partea încasării sumei de 34714,93 lei cu titlu de dobândă de întârziere și sumei de 15000 lei cu titlu de prejudiciu moral, în rest decizia contestată urmează a fi menținută.

8. În conformitate cu prevederile art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către inculpatul Morari Ștefan, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2019 în latura civilă în partea încasării dobânzii de întârziere și a prejudiciului moral, în cauza penală privindu-l pe **Morari Ștefan Xxxxx**, rejudecă cauza în această parte pronunțând următoarea hotărâre.

Respinge ca neîntemeiată acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Sainsus Iurie împotriva inculpatului Morari Ștefan de încasare a sumei de 34714,93 lei cu titlu de dobândă de întârziere și a sumei de 15000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, se mențin prevederile deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **29 august 2019.**

Președinte

Judecători

Timofti Vladimir

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor

O P I N I E S E P A R A T Ă

în conformitate cu prevederile art. 339 alin (7), 340 alin. (3) Cod de procedură penală (în cauza *Morari Ștefan Xxxxx*)

1. Prin sentința Judecătorei Hîncești (sediul Ialoveni) din 20 noiembrie 2018, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Morari Ștefan a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 42, 186 alin. (4) Cod penal, și a fost condamnat la 4 (patru) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 84 alin. (4) Cod penal, s-a stabilit lui Morari Ștefan, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepsei aplicate prin sentința Judecătorei Orhei (sediul Central) nr. 1-380/17 din 18 ianuarie 2018, pedeapsa definitivă - 6 (șase) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art.90¹ alin. (1) și alin. (3) Cod penal, prima parte a pedepsei de 3 (trei) ani închisoare, a fost dispusă să fie executată de către Morari Ștefan, în penitenciar de tip semiînchis, restul pedepsei de 3 (trei) ani închisoare, aplicate lui Morari Ștefan, a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 1 (unu) ani.

În baza art. 90¹ alin. (5) Cod penal, inculpatul Morari Ștefan, în perioada de probațiune a fost obligat să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent, să participe la programe probațiunile, să presteze 30 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

Acțiunea civilă înaintată de avocatul Ion Lunca, în interesele părții vătămate Sainsus Iurie împotriva lui Morari Ștefan, a fost admisă în parte și s-a încasat de la Morari Ștefan în beneficiul lui Sainsus Iurie cu titlu de prejudiciu moral suma de 15000 (cincisprezece mii) lei.

Pretenția privind încasarea prejudiciului material a fost admisă, în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

2. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2019, a fost admis apelul procurorului în Procuratura r-lui Ialoveni, Danu Vasile, și apelul avocatului Lunca Ion, în numele părții vătămate Sainsus Ion, casată integral sentința, inclusiv din oficiu, și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Morari Ștefan a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (4) Cod penal și i s-a stabilit o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Morari Ștefan i s-a stabilit pedeapsa definitivă - 7 (șapte) ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu art. 90¹ alin. (1), (3) Cod penal, prima parte a pedepsei de 3 (trei) ani 6 (șase) luni s-a decis ca să fie executată de către Morari Ștefan în penitenciar de tip semiînchis.

Executarea părții a doua a pedepsei de 3 (trei) ani 6 (șase) luni închisoare s-a suspendat condiționat pe un termen de probațiune de 3 (trei) ani.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial.

S-a încasat de la Morari Ștefan în beneficiul părții vătămate Sainsus Iurie suma de 170000 (o sută șaptezeci mii) lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 34714 (treizeci și patru mii șapte sute paisprezece),93 lei cu titlu de dobândă de întârziere, suma de 15000 (cincisprezece mii) lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 4000 (patru mii) lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

În rest, acțiunea civilă a fost respinsă.

3. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 06 august 2019 a fost adoptată în cadrul judecării recursului ordinar declarat în cauza indicată următoarea soluție: *„Admite recursul ordinar declarat de către inculpatul Morari Ștefan, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2019 în latura civilă în partea încasării dobânzii de întârziere și a prejudiciului moral, în cauza penală privindu-l pe Morari Ștefan Xxxxx, rejudecă cauza în această parte pronunțând următoarea hotărâre.*

Respinge ca neîntemeiată acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Sainsus Iurie împotriva inculpatului Morari Ștefan de încasare a sumei de 34714,93 lei cu titlu de dobândă de întârziere și a sumei de 15000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, se mențin prevederile deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă.”

4. Nu am susținut soluția adoptată și consider, că urma a fi adoptată o decizie de remitere a cauzei la rejudecare în latura civilă în partea încasării dobânzii de întârziere și a prejudiciului moral.

5. Astfel, soluția adoptată de majoritatea completului de judecată se fundamentează pe argumentul că prevederile legale enunțate de către partea vătămată nu sunt aplicabile speței în partea solicitării de încasare a dobânzii de întârziere din contul inculpatului.

Totodată, referitor la cerința părții vătămate de reparare a prejudiciului moral, se menționează în decizie că înscrisurile anexate la acțiunea civilă nu confirmă că problemele de sănătate invocate de partea vătămată au survenit în rezultatul infracțiunii comise de inculpat.

6. Consider că în speță, în cazul în care instanța de recurs a constatat nerespectarea de către instanța de apel a prevederilor art. art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală, urma să pronunțe o soluție de casare a deciziei

instanței de apel în latura civilă în partea încasării dobânzii de întârziere și a prejudiciului moral, cu remiterea cauzei pentru rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Conform prevederilor art. 220 alin. (1)-(3) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal se soluționează în conformitate cu prevederile prezentului cod. Normele procedurii civile și normele procesului de mediere a litigiilor civile se aplică dacă ele nu contravin principiilor procesului penal și dacă normele procesului penal nu prevăd asemenea reglementări. Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil și ale altor domenii de drept.

Totodată, potrivit art. 225 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, judecarea acțiunii civile în procesul penal, indiferent de valoarea acțiunii, se efectuează de către instanța de competența căreia este cauza penală. Odată cu soluționarea cauzei penale, judecătorul este obligat să soluționeze acțiunea civilă.

Având în vedere că la etapa judecării recursului, instanța de recurs nu analizează conținutul mijloacelor de probă și nu dă o nouă apreciere materialului probator, consider pripită soluția de respingere a acțiunii civile înaintată de partea vătămată Sainsus Iurie împotriva inculpatului Morari Ștefan de încasare a sumei de 34714,93 lei cu titlu de dobândă de întârziere și a sumei de 15000 lei cu titlu de prejudiciu moral, or, la caz urmasu a fi date indicații instanței de apel în vederea verificării temeiniciei acțiunii civile înaintate de către partea vătămată, urmând să fie apreciate obiectiv probele administrate în cauză, prin prisma prevederilor art. art. 93, 95, 101 Cod de procedură penală, iar în dependență de datele obținute, să se pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală, argumentând clar concluziile sale în decizia adoptată în partea soluționării acțiunii civile.

Pe această linie de analiză, îmi exprim dezacordul cu colegii din completul de judecată pe marginea judecării cauzei în ordine de recurs.

În temeiul art. 339 alin. (7) Cod de procedură penală, expun și semnez prezenta opinie separată în cauza penală în privința lui Morari Ștefan Xxxxx.

Judecător

Toma Nadejda